

Līvānu bioķīmiskā rūpnīca: mazuta nav. Bet ir gribēšana darīt

— Kā dzīvo un ko dara lizīna ražotāji?

Šādu jautājumu uzdevu Līvānu bioķīmiskās rūpnīcas galvenajam inženierim Jānim Liepam. Viņš pastāstīja:

— Rūpnīca pašlaik strādā ar jaudu, kas ir 25 procentu līmenī no iespējamās. Tā kā mums ir nepabeigtā ražošana, tad mēs pārstrādājam agrāk sagatavotos pusfabrikātus, tā sakot, velkam kopā astes. Šāds, samazināts, darba apjoms ir saistīts ar mazuta trūkumu rūpnīcā. Rūpnīcā tas sāka ienākt tikai 28. februārī, bez tam «Latvijas nafta» to sola dot tikai 10 procentu apmērā no mums nepieciešamā daudzuma. Strādājot tādā režīmā kā pašlaik, šķidrā kurināmā pietiks piecām, maksimums — sešām dienām (*saruna notika 6. martā. Red.*).

Bez lizīna un prēmiksu ražošanas ar karstu tvaiku apgādājam būvmateriālu kombinātu, stikla fabriku, māju būves kombinātu un daļēji pilsētu. Kombinātiem tvaiku vairs nevarējam piegādāt, šodien pārtraucām karsta tvaika piegādi arī stikla fabrikai. Arī šie uzņēmumi sak nodarboties ar mazuta meklējumiem. Neņemam prognozēt, kad un kādā apjomā tas sāks ienākt. Šķidrā kurināmā sagāde pašlaik ir pirmajā vietā. Bet jau pērn sākās izejvielu trūkums, kas ir aktuāli arī pašlaik. Apstādināti automāti. Strādājam ar izejvielām, kas druscit iekraujas kurināmā trūkuma dēļ samazinātas ražošanas jaudas rezultātā. Savu produkciju dodam tikai Latvijas vajadzībām, — spēkbarības ražotājiem, lauksaimniekiem. Bet, acīmredzot, pieprasījumu pēc lizīna nespēsīm nodrošināt.

Meklējam iespējas alternatīvas produkcijas veidu ražošanai. Pēdējās dienās esam uzsākuši biomicīna ražošanas eksperimentālās fermentācijas. Varētu republiku nodrošināt ar biomicīnu. Kādreiz, sešdesmito gadu beigās, septiņdesmito gadu sākumā musu rūpnīcā to ražoja, tas bija ļoti pieprasīts. Biomicīns ir veterinārijas līdzeklis. Tam kā izejviela nepieciešami kukurūzas milti. Sakarā ar to, ka republika saņem no ārvalstīm kukurūzas graudus, biomicīna ražošana varētu būt diezgan perspektīva. Bet par ražošanas daudzumu vēl grūti spriest.

Domājam arī par citas, lopkopībai domātas, produkcijas ražošanu. Varētu ražot kalcija fosfātu. Izejvielās nepieciešama fosforskābe un krīts. Kalcija fosfāts noteikti būtu pieprasīta produkcija, jo tas ir ļoti nepieciešams govīm, sevišķi slaucamām.

Ja runājam par lielāku perspektīvu, tad varu pastāstīt par iecerēto pārtikas citronskābes ražošanu. Tā kā to iegūst mikrobioloģiskās fermentācijas ceļā, varētu izmantot brīvās iekārtas. Bet, lai to lietošanai iegūtu tādu, pie kādas patērētāji ir pieraduši, proti, balta pulvera veidā, ir jāuzbūvē

ķīmiskās izdalīšanas cehs. Projekts šāda ceha būvei jau ir pasūtīts, tam šogad jābūt gatavam. Celniecība prasīs nākošo gadu. Par pirmās produkcijas izlaišanu varētu būt runa 1994. gadā.

— Vai rūpnīcai pietiek līdzekļu šādai būvēšanai?

— Ar līdzekļiem ir knapi, un pie šādas ražošanas jaudas citādi arī nevar būt. Bez tam mums vēl ir parādnieki, kas maksātnespējas dēļ vēl nav norēķinājušies par saņemto produkciju. Nāksies ņemt kredītus.

Lai nostrādātu citronskābes ražošanas tehnoloģiju, mēģināsim kādu eksperimentālo līniju izveidot tā sauktajā «vecajā cehā». Līdz ar to iespējama neliela šīs produkcijas izlaide jau nākamgad.

Meklējam arī ārzemju partnerus, kas ieguldītu investīcijas mūsu uzņēmumā. Ir bijuši pārstāvji no visām Eiropas valstīm, arī no Japānas. Vakar pat uzņēmām somu firmas pārstāvjus. Bet par iepazīšanos un pārrunām tālāk neesam tikuši.

— Acīmredzot, ārzemniekus kaut kas atbaida?

— Atbaida dažī politiskie aspekti, nav skaidrības arī mūsu likumdošanā.

— Vai strādājot ar samazinātu jaudu, rūpnīcas ļaudīm draud bezdarbs?

— Tā nevarētu teikt. Kaut gan pašlaik bijam spiesti daļu strādājošos palaist bezalgas atvaļinājumā. Tomēr par piespiedu bezdarbu viņiem maksājam pabalstu. Decembrī palūdzām no darba aiziet pāris desmitiem strādājošo pensionāru. Kāds desmits, nojauzdams par gaidāmajām grūtībām, aizgāja no darba pēc pašu vēlēšanās, atrada piemērotākas vietas. Tomēr attiecībā uz priekšdienām nevaram pateikt, ka visiem garantējam darbu.

— Vai šajā, ražošanai tik grūtajā, stāvoklī tiek kas darīts arī sociālajā sfērā?

— Ļoti lēnām top divas -83 un 45- dzīvokļu mājas. Vai, pareizāk sakot, celtnieki tās rauj augšā viens un divi, bet pilnīgi uz vietas stāv iekšējie darbi. Sakarā ar to, ka gan santehniskās, gan apkures iekārtas ir milzīgi dārgas, mums nav līdzekļu. Iespējams, ka namu pabeigšanā būs jāmeklē līdzdalībnieki.

Mēģinām pie rūpnīcas būvēt veikalu, pamati tam jau ieguldīti. Lieli izdevumi vajadzīgi katlu mājas rekonstrukcijai, kur iet celtniecības un montāžas darbi. Daudz līdzekļu paņem arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtu paplašināšana.

Jāņa Liepas, Līvānu eksperimentālās bioķīmiskās rūpnīcas galvenā inženiera, atbildes uz «Novadnieku» interesējošiem jautājumiem pierakstīja Līvija Rancāne